

KORSTNAS

Detsembri suu vajus lahti ja ta hõõrus silmi. Maja korstnas oli laps.

Ta oli näinud lapsi hällides ja vankrites, postkastides ja pesukorvides, suurtükitorudes ja tiigripuurides, aga korstnas mitte kunagi. Lapse pea, mis kivikorstnast välja ulatus, meenutas suitsukera, tuul sasis ta ronkmusti juukseid, või oli hoopis muustrastas ta kõrvade vahele pesa teinud?

Ühes asjas polnud kahtlust: laps vaatas tema poole. Sissesõiduteel polnud kedagi teist, värvate taga samuti mitte.

Maja oli kahekordne ja punastest tellistest, katusel oli tilluke torn ja maja kõrval oli kollaste puude rida. Aeda katsid kuivanud lehed ja aknaid ronitaimed, nagu sinna poleks talv veel saabunud.

Detsember otsis välja ajaleheväljalõike, millele

oli trükitud töökuulutus, võrdles aadressi maja uksele oleva numbriga: kõik klappis.

„Kas te tulite vestlusele?” küsis majahoidja, kes talle ukse avas. „Nägin teid aknast.”

Detsember noogutas ja astus ettevaatlikult edasi.

„Korstnas on üks laps,” sosistas ta murelikult.

„Ei tea, kus ta siis veel olema peaks?” vastas naine ja kloppis põllet tuhka. „Tulge, mister Moonro ootab teid.”

Detsember kõhkles. Heitis veel viimase pilgu katusele, katusekivide ja korstnatelliste kohale. Laps oli kadunud.

Tüdruk kuuletus ja astus majahoidja kannul sisse, minnes läbi avara halli, mille kohal kõrgus teise korruse trepigalerii. Seinad ja rõdupiirded olid soojades kastanpruunides toonides. Idapoolse seina ääres oli kirsipuidust trepp, selle vastas nikerdatud sammaste taga paistis suurejooneline söögi-saal.

Majahoidja läks edasi ja peatus kahepoolse ukse ees, millel olid rombikujulised kärjemustriga klaasid. Ta juhatas tüdruku raamatukokku, kus oli ka hubane diivaninurk: küdev kamin, väike laud ja poolkuukujuline diivan kaarseina ääres.

„Võite oma asjad siia jätta,” ütles majahoidja ja osutas nagile riiulite vahel. Siis kloppis veel kord oma põlle ja tatsas minema.

Detsember jäi üksi. Pani kangaülejäakidest valmistatud kohvri maha, riputas oma kapuutsiga keebi ja kollase-punasekirju beseekujulise kübara nagisse ning võttis poolkuudiivanil istet.

Ta silmitses akende ette tõmmatud kardinaid, kuhu olid joonistatud puuoksad vintide ja punarindadega; vaatas laualampi, kuldset gloobust ja narmastega tumbat. Enda vastas istuvat meest ta peaaegu ei märganudki.

„Mister Moonro?” küsis ta piinlikkust tundes. Kust see mees oli välja ilmunud?

Mister Moonro noogutas, vaevumata tüdrukule pilku heitma. Ta kandis peent öösinist ülikonda ning ta põskede ümber võbeles kohev hall habe, meenutades piibusuus hõljuvaid suitsusambaid. Mehe kondine nimetissõrm ajas järke kokku volitud paberilehel.

„Pole kahtlust, teie elulookirjeldus on pikim, mille ma olen kunagi saanud, miss Detsember,” sõnas mister Moonro.

„Oh, tänan teid.”

„Kardan, et see pole kompliment.”

Detsember surus huuled kokku, siis jalad ja varbad. Ta lootis, et muutub vähemalt natuke väiksemaks.

„Näen, et olete viimase kahe aasta jooksul mitut ametit pidanud, suurem osa neist on kestnud, kuidas seda öeldagi, piiratud aja,” lausus mees, siludes mõtlikult habet. Detsembrile paistis, nagu lendaks ta põskedelt villatuuste, kui söed neid enda poole imevad.

„Tuli ette ootamatusi, ühesõnaga ... takistusi,” pomises tüdruk ja püüdis keskenduda. Mister Moonro tõstis käe, sundides ta vaikima.

„Trammipiletite müüja kella kolmest kella viieni pärastlõunal. Ühel ainsal päeval.”

„Piletirull kiilus kinni ja veeres minema, kui ...”

„Saapapuhastaja. Kaks päeva,” katkestas mister Moonro Detsembrit taas.

„Mulle ei öeldud, et harja kasutatakse enne viksi, kui oleksin seda ...”

„Lillemüüja. Kolm päeva.”

„See oli ülekohus: lilledel olid veel peaaegu kõik õied küljes ...”

„Mõnest ametist pole ma kuulnudki: maasika-

müüja, pitsikuduja, teenindaja liblikapoes, mängutooside häälestaja, ooperilibretode köitja, teekaartide võltsija. See viimane on eriti huvitav. Mida see tähendab?”

Detsember kallutas end ettepoole, kutsudes meest lähemale. „Bora Boulevard,” sosistas ta, „seda pole tegelikult olemas.”

Härra Moonro kõverdas suud. Seejärel jätkas ta Detsembri tööelus tuhlamist.

„Loen siit, et te kasvasite üles tsirkuses. Olete nüüd viieteistkümnene, aga linna kolisite kaks aastat tagasi, et tööd otsida.”

Detsember noogutas.

„Pean möönma, miss, et teil pole soovituskirju ega kogemusi. Pealegi olete väga, väga noor. Kas te vähemalt seda teate, mis on lapsehoidja tähtsaim reegel?”

Detsember jäi hetkeks mõttesse. Võib-olla söögit tegemine? Ei, selleks olid kokad või guvernandid. Muinasjuttude vestmine? Seda võisid teha ka lapsevanemad või vanemad õed-vennad, kui lapsel oli vedanud ja tal neid oli. Tähtede õpetamine? Õpetajad, ta oli õpetajad unustanud.

„Noh, ma ...”

„Ma siiski ei usu, et olete inimene, keda ma otsin. Igatahes tänan teid tulemast,“ lausus mister Moonro. Ta tõusis, tõstis nimetissõrme paberilt ja näitas Detsembrile ust. Siis pööras talle selja, läks ruumi tagaosas oleva mahagonist kirjutuslaua juurde, võttis istet ja asus tööle.

Detsember tõusis pettununa püsti, seelik kortsunud sealt, kust ta seda oli mudinud. Ta marssis nõrdinult ukse juurde, võttis kohvri ja nagisse jäetud keebi. Aga kollase-punasekirjust beseekujulisest kübarast polnud jälgegi.

Tüdrukut valdas õudus, kui ta nägi, et see oli raamatukogu kõrgeima kapi kõige ülemisel riulil. Kuidas ta kübar sinna oli sattunud? Puitredel ei ulatunud keskmise riulinigi ja nagu sellest veel küllalt poleks, oli redel tumba, põrandalambi ja kuldse gloobuse vahele kinni kiilutud.

„Te olete ikka veel siin?“ küsis mister Moonro, kritseldades midagi virna laotud dokumentidele.

„Mu kübar,“ teatas Detsember, osutades raamatu-riiulile. Mister Moonro vastas vaid: „Võite selle tagasi võtta.“

Kui tegu oleks olnud punase vahast seentega või kollase päevalilledega kübaraga, oleks tüdruk

selle raamatute vahele kolletama jätnud. Aga see oli ta lemmikkübar.

Detsember haaras seelikusaba pihku, võttis hoogu ja hüppas. Toetas parema jala polsterdatud tumbale, kallutas end ühele küljele ja hüppas veel kord. Ta vasak jalg maandus redelil, parem toetus korraks põrandalambile. Viimase hüppega jõudis ta gloobuseni, tõusis kikivarvule ja tegi maakerale ringi peale: viimaks ometi puutusid ta sõrmed kübara äärt. Detsember haaras sellest kinni ja langes tühjusesse. Seelik tõusis ta puusadel puhvi nagu langevari ja ta maandus pehmelt raamaturiiuli ees.

„Head päeva!” hüüatas ta enesega rahulolevalt ja surus kübara pähe.

„Te olete tööle võetud.”

„Kuidas palun?”

Mister Moonro hüppas toolilt, kõndis ümber kirjutuslaua ja tuli toa teise otsa Detsembri juurde.

„Kas te endiselt soovite seda tööd?” küsis ta, puurides tüdrukut oma suurte hallide silmadega.

Võib-olla oli Detsembri viisakas käitumine, enesekindel ja helisev hääl, millega ta head päeva oli soovinud, peremehele muljet avaldanud. Või

siis ta hea maitse: lõpuks oli kollase-punasekirju beseeekujuline kübar siiski omas kategoorias ainulaadne. Detsember noogutas uskumatult.

„Hästi, miss Malhoney näitab teile teie tuba. Nydia!” hüüdis mister Moonro uksele koputades. Lävele ilmus naine, kes oli ennist Detsembri sisse juhatanud, kloppides oma tahmast põlle.

„Mister Moonro,” ütles Detsember enne majahoidjale koridori järgnemist. „Veidi aega tagasi, enne majja tulemist ... nägin korstnas last.”

Mees naeratas laialt – hallide habemepilvede vahel oli särav poolkuu. „Mul on hea meel, et te juba kohtusite.”

AHJUS

Raamatukogust väljudes langes õhutemperatuur järsult. Detsember tundis pakkluudel tõmbetuult. Ta tõmbas keebi hõlmad koomale.

Tüdruk kõndis majahoidja kannul kangete ja kohmakate sammudega mööda teise korruse rõdu oma uue toa poole.

Laes rippus tohutu must kristall-lühter, mis troonis üle kogu maja. Kaarjate lambiharude küljes rippusid vanikutena kokku põimitud suled ja tumedad luuderohuväädid. Sepistatud kaarnaparv vaatas tüdrukut küünlajuppide vahelt. Lindude nokad olid oranžid nagu metsporgandid ja nende sarlakpunased silmad helkisid.

„Millega mister Moonro täpsemalt tegeleb?“ küsis ta miss Malhoneylt, kes kloppis muudkui oma põlle, pihustades tahma igale poole.

„Hirmutab inimesi.”

Detsember surus naeruturtsatuse alla. „Kahtlemata, aga mis tööd ...”

„Oleme kohal.”

Majahoidja seisatas, lükkas ukse lahti ja surus end seina vastu, et Detsember mööda lasta.

„Küll te näete, et tunnete end siin hästi – kuniks jääte.”

Detsember tundis, kuidas ta sisikond kokku tõmbus: see oli tõsi, ta ei pidanud ühelgi töökohal pikemalt vastu.

Miss Malhoney lahkus oma plekilise põlle lehvides. Detsember astus tuppa ja tõmbas ukse enda järel kinni.

Tuba kaunistasid kaaraknad, värvitud seinad ja elegantsed seinalambid.

Paremasse seina jäid baldahhiinvoodi, riidekapp, tugitool, lauake ja peeglilaud. Otse ees olid kirjutuslaud ja tilluke raamaturiul. Vasakul aga suur puidust jalgadel majoolikaga kaetud ahi.

Detsembril polnud kunagi nii suurt tuba olnud. Õigemini polnud tal kunagi oma tuba olnud. Viimased kaks aastat oli ta elanud tagasihoidlikus pansionis ja maganud madratsil, mis oli liiga õhuke

selleks, et seal sügavalt uinuda. Tsirkuses oli Detsember elanud haagiselamus, plekkmajas, mille seinu katsid etenduste plakatid ja mis meenutas konservikarpi. Haagiselamus polnud ahje ega kaminaid, isegi mitte küünlaid, aga kõik muudkui kordasid talle, et tal oli vedanud. „Siit ei leia Kotionu sind üles,” ütlesid nad ja jutustasid talle lugusid varjumehest, kes roomab öösiti küdevates kaminates. Ta kähe häääl pragiseb nagu tuli, kortsud näos sarnanevad vagudega põlenud puuhalgudes, punased silmad pilguvad nagu sädemed tuliste süte kohal. Aga alati taipad liiga hilja, et ta on oma küünised juba sinu poole välja sirutanud ...

Detsember võpatas mõnikord öösel siiani, kuuldes, kuidas viimane puuhalg ahjus ohke saatel kokku vajus. Ta peletas selle mõtte eemale. Kes teab, miks see talle just praegu pähe turgatas. Nüüd oli tal ilus tuba ja mugav voodi, kus rahulikult magada.

Ta ei suutnud end tagasi hoida ja hüppas voodile, veeredes pehmete puuvillaste linade vahele. Siis libistas end voodist maha ja hakkas uurima kuivatatud lilli seinaraamides, nagu koolilaps muuseumis.

Tualettlauual seisid rivis pudelid ja topsikud, kroomid, parfüümid, lehviga kinni seotud karbid õlide, puudrite ja vahasegudega, juukseharjad ja klambrid.

Riidekapp oli täis rõivaid, seelikuid ja põllesid. Ülemisel riulil seisis terve rida õliriidest kübaraid; all kapi põhjas oli puidust kohver graveeritud plaadiga.

Detsember haaras kohvril ja tõmbas selle kapist välja. Plaadile kohvri küljes oli kirjutatud: eesnimi „MISS”, perekonnanimi „DETSEMBER”.

Tüdruk naeratas, lükkas kohvril riivid eest ja vajutas klõpsudele, tõstes kaane üles. Ta arutles endamisi, kuidas mister Moonro oli suutnud nii ruttu plaadile tema nime graveerida. Võib-olla tellis ta igale kandidaadile nimesildi ja saatis miss Malhoney seda kohvrile kinnitama niipea, kui otsustas kandidaadi tööle võtta. Detsember ei osanud arvata, mida kohver sisaldas. Tuba uurides oli ta leidnud kõik rõivad, kübarad, kosmeetikatarbed ja muu, millest üks tüdruk võis unistada.

Hoolimata sellest pettus ta kergelt, nähes, et kohvril oli neli kaminariista: tangid, tuhakühvel, pulstunud kaminahari ja puidust sepalõõts, mille keskele oli graveeritud lill. Lähemalt uurides taipas tüdruk, et see polnud mitte lill, vaid lahtise käe

jälg siledal laual. Detsember keerutas lõõtsa käes, libistas sõrmedega üle jaheda puidu ja sobitas need lõõtsal oleva käejälje lohkudesse. Milline veider kingitus, mõtles ta, puudutades eseme lainelisi ääri, kangast osi ja piklikku otsikut. Ta pööras lõõtsa ümber ja vajutas käepidemele. Külm õhujuga pahvatas talle näkku, pannes ta aevastama.

Detsember hõõrus soojenduseks käsivarsi. Oli aeg proovida ilusat kaunistatud ahju toa vasakpoolses seinas. Esmapilgul oli ta seda pidanud kummutiks, aga siis märganud kahhelkive, ahjuust ja suitsutoru, mis ulatus nagu tornlaeni. Soemüürile oli maalitud suur raagus puu, millel rippusid mõned kuivanud, sakiliste äärtega lehed, meenutades tuleleeki. Tüdrukule meelest sobis see siia hästi.

Ta pani kaminariistad oma kohale tagasi ja viskas koldesse paar puuhalgu, paberinutsaku ja tiku, mis ta korvi põhjast oli leidnud. Õhk läks kohe soojemaks, hammaste ja jalgade rütmiline plagin asendus tule prõksumisega.

Detsember oli end just voodi kõrval olevas tugi-
toolis kerra tõmmanud, kui keegi uksele koputas.

„Mister Moonrolt,” lausus miss Malhoney, ulatades tüdrukule kandiku maiustustega.

Detsember võttis need rõõmuga vastu ja asetas lauakesele ukse kõrval, aga kui ta tänas ja ümber pööras, oli miss Malhoney juba kadunud. Tüdruk ohkas ja sulges ukse.

Hetkeks imetles ta pilgeni kandikut: muretaina-koogikesed ja võiküpsised metsamarjadega, šokolaadimuffinid rosinatega, pehme porgandikook ja vetruv, õunaviilude ja karamellglasuuriga kaunistatud ümmargune keeks. Ta sirutas käe kirsimoosiga koogi poole, aga just siis koputati taas uksele.

„Miss Malhoney, kas te unustasite mi...?“

Ukse taga polnud kedagi.

Imelik, mõtles tüdruk. Lükkas ukse kinni ja pöördus taas koogi poole. Ilmselt ta oli valessti kuulnud.

Detsember ei jõudnud veel esimest tükki hammustada, kui taas kõlasid kolm tugevat koputust.

Ta paotas ust ja piilus välja. Ukse taga polnud kedagi. Detsember sirutas kaela, vaatas üle läve paremale ja vasakule: ka koridor oli tühi.

„Miss Malhoney?“ hõikas Detsember. Ta hääll kajas üle trepigalerii nagu veereks kotitais klaaskuule kaevuluugist alla. Vastust ei tulnud.

Tüdruk jooksis akna juurde ja piilus kardinat vahelt välja. Ta ei näinud midagi peale ühe lõigu

sissesõiduteest ja kollaste puude salu. Päike loojus kaarutatud varbadega värava ja punase kivimüüri taha. Detsembril ei jäänud muud üle, kui ukse juurde tagasi minna. Poolel teel jäi ta korraga keset tuba seisma ja jõllitas ahju, mis vihises ja pildus seintele sädemeid.

Ahjust kostis kolksumist, terve rida kõlavaid plaksatusi ja metalset kriginat.

Kolks, kolks, kolks.

Detsember oleks tahtnud sellest mitte välja teha ja tagasi oma koogi juurde minna, aga hetkega muutus kolin metsikuks ja tungivaks kraapimiseks.

Kolks, krääks, kolks.

Detsember kükitas. Kuum õhk põletas ta põski ja tegi silmad uduseks. Ta pühkis käisega laupa ja sirutas sõrmed välja, olles valmis haarama ahjuukse käepidemest. Aga tal ei jäänud selleks aega.

Ahjuuks lendas mürtssti lahti, käepide vuhises pööreldes eest ja ahjust veeres välja poiss, kes maandus põrandale tuhapilve. Ta särk oli kortsus ja pükstest väljas, krae ja kätised põlenud. Poiss võis olla kõige rohkem üheteistkümne aastane, ta juuksed olid paksud ja tumedad: nii paksud, nagu hõljuksid ta pea kohal suitsusambad ja

nii tumedad, nagu oleksid need äsja kõrbenud.

„Pagan võtaks!” hüüatas poiss end kloppides. Ta sikutas särgihõlma ja silmitses kahetsevalt selle kärσανud äärt. „Need õmblused ei pea üldse vastu, Murkus veel saab mu käest, ja Flinky ka.”

„Sina, sina ... kes ... mis ... kuidas?” alustas Detsember, osutades kordamööda poisile ja ahjule, ahjule ja poisile. Enne aga, kui ta oma küsimuse suutis sõnastada, hüppas poiss püsti ja hakkas mööda tuba tiirutama.

„Kus sa seda siis peidad?” päris ta ringi vaadates. Detsember kortsutas kulmu ja piilus ahju poole. Tuli põles.

„Ei, parem ära ütle. Ma otsin selle ise üles,” teatas poiss, ronis tualettlaua ees seisvale taburetile ning hakkas pudelikeste vahel sobrama. „Siin seda pole,” ütles ta, võttis ühe pudelistest ja keerutas seda näppude vahel. Vedelik läks keema, tõusis kihisedes mööda pudelikaela ja voolas vahuse plahvatuse saatel lauale.

„Mida sa teed?!” karjatas Detsember ja jooksis poisi poole.

„Siin ka mitte,” jätkas too, hüppas kõrvale ja pistispea pesusahtlisse. Võttis sealt uhiuued sokid

ja pani tagasi – kõrbenud pöidadega. Seejärel sammus ta otsustavalt kirjutuslaua poole.

„Siin mitte,” ütles ta, sorides suitsevate pastakate vahel. „Ei,” sulavate joonlaudade vahel ka mitte. „Ei ja ei,” tahmunud vihikute ja kõrbenud paberilehtede vahel ka mitte. „Isegi mitte siin.” Lõpuks läks poiss raamatukapi juurde ja hakkas riuleid rüüstama.

Kuidas see oli võimalik? Poiss kõrvetas ja tuhas tas kõik, mida puudutas.

„Kas tohib küsida, kes sa oled?” pahvatas Detsember, üritades kõrbenud raamatuid maast üles korjata. Ta märkas kaantel tillukeste kondiste sõrmede nõgusaid jälgi.

Poiss peatus, viskas viimase raamatu põrandale ja vaatas tüdrukule sädemeid pilduva pilguga otsa. Poisi silmad olid suured ja hallikassinised. Pigem hallid kui sinised. „Kui ebaviisakas minust. Ma olen Corvin. Corvin Moonro.”

Ta sirutas tüdrukule käe.

Detsember vaatas poisi tulipunaseid näpuotsi: need särasid nagu küünlad sünnipäevatordil. Siis vaatas ta tühja pudelit peeglilaual, kõrbenud sokke, maas lebavate raamatute tahmunud kaasi, ja taganes sammu.

„Sa polegi nii loll, nagu välja paistab,“ täheldas Corvin, tõmbas oma käe ära ja puhus suitsevatele sõrmedele.

„Sa ... sa oled seesama poiss, keda ma korstnas nägin!“ hüüatas Detsember hämmeldunult. „Mina olen ...“

„Ma tean, kes sa oled,“ lausus Corvin ja teeskles haigutust. „Sa oled see imeliku nimega tüdruk. Sinust saab mõneks ajaks mu lapsehoidja.“

Hetkeks tundis Detsember taas mingit veidrat kõhutunnet.

„Igal juhul oli imelik näha sind siit väljumast,“ ütles ta ahju kõrvale põlvitades. „Kusjuures ma jagan veidratest asjadest nii mõndagi. Tead, ma kasvasin tsirkuses.“

„Mida sa teed?“ mõirgas Corvin.

„Otsin sahtlit,“ vastas Detsember ja surus kõrva vastu ahjuseina, „ust, luuki, topeltpõhja, mis iganes trikki sa siit väljumiseks ka ei kasutanud.“

Detsember heitis pikali, lükkas käe ahju alla, kompas põrandalaudade vahelisi pragusid. „Meie tsirkuses töötas üks võlur, Suur Juu – see tuli nimest Juuli –, keda ma paari etenduse ajal abistasin. Pidin salaja ühte kasti peitu pugema, kuni

ta pealtvaatajate tähelepanu kõrvale juhtis. Oh!” hüüatas ta äkki istuli tõustes. „Äkki sa kasutasid trikki? Tunnistan, et uksele koputamine viis mu tähelepanu mujale, aga ma ei osanud arvata, et miss Mallhoney sinuga mestis oli ...”

Corvin võttis ühe parfüümpudeli ja virutas selle põrandale. Detsember võpatas.

„Trikki? Kas sa tõesti arvad, et ma trikitasin?”

Lambivalgus nõrgenes. Põrandale tekkis Corvini vari, kaardus ja pikenes lõputult, kuni kattis kõik seinad.

„Ma sain juba aru, oled osav, lõpeta nüüd,” ütles Detsember ja tõstis käed.

Poiss irvitas ja hakkas õhku haihtuma. Ta teravad näojooned pehmenesid, rõivastelt kadusid kortsud, sassis juuksepuhmas muutus veelgi tumedamaks ja kohevamaks, kuni kehast jäi järele paks suitsupilv.

„Ütle, kus see on?” kamandas pilv, milles hõljusid kaks punast täppi.

Detsember tõusis värisedes põlvili. „Ma tõesti ei tea, millest sa räägid.”

„Sepalõõts,” lausus rõhutatud hääl, mis kuulus ikka veel Corvinile, ent tundus kostvat kusagilt väga kaugelt. „Kus see on?”

Lambid kustused üksteise järel, kui tume vari ühelt kuplilt teisele hüples, peenemaks muutus ja põlenud tahtidel tagasi põrkus. Ahjus põles veel tuli, ent õhk oli taas jääkülmal.

„Lõpeta,” anus Detsember. „Sa ajad mulle hirmu nahka.”

„Lõõts,” kordas tume laik lähemale tulles. Äkki venis see pikaks ja hakkas üha kiiremas tempos ümber tüdruku pöörlema, lennutades põrandalt tuhka üles, sikutades Detsembrist juustest ja seelikust, kriipides ta käsivarsi ja sääri.

„Lõpeta, ma palun sind!” kiljus Detsember. Ta tundis kõris tuha maitset ega suutnud hingata.

Tolmukeeris laguneks kaheks ja tõusis õhku, sulgudes tüdruku pea kohal nagu pähklikoor.

„See on kohvris, riidekapis!” karjus Detsember kätega suitsu sees vehkides ning tormas pisarsilmil toast, jooksis trepist alla ning väljus majast.

Isegi õhtune jahe õhk ei suutnud teda rahustada. Ta värises üle kogu keha, süda tagus rinnus.

„Tere õhtust, miss Detsember!” hüüdis üks hääl ta selja taga. „Kas lähete juba ära?”